

План семінарських заняткаў па курсу “Гісторыя музейнай справы”

Тэма 1. Паняцце гісторыі музейнай справы.

1. Гісторыя музейнай справы ў структуры музэялогіі. Прадмет і аб’ект гісторыі музейнай справы.
2. Праблематыка і метады вывучэння гісторыі музейнай справы.
3. Пераходы гісторыі музейнай справы.
4. Крыніцы гісторыі музейнай справы.
5. Гістарыяграфія гісторыі музейнай справы.

Літаратура:

- Бестужев-Лада И. Музей в системе культуры // Декоративное искусство СССР. – 1976. – № 9.
- Грицкевич В.П., Гужаловский А. А. История музеев мира. Мн., 2003. С. 3–19.
- Музейное дело России / под ред. Каулен М.Е., Коссовой И. М., Сундиевой А. А. М., 2003.
- Основы музееведения: учебное пособие/ под ред. Э.А.Шулепова. М., 2005.
- Музееведение. Музеи исторического профиля. М., 1988.
- Старикова, Ю.А. Музееведение: конспект лекций. М., 2006.
- Шляхтина, Л.М., Фокин С. В. Основы музейного дела: учеб. пособие для студентов педагогич. и гуманитарных вузов. СПб., 2000.
- Юренева, Т.Ю.Музей в мировой культуре. М., Русское слово, 2003.

Тэма 2. Дамузейное збіральніцтва.

1. Паняцце “калекцыяніраванне”, “калекцыя”.

2. Матывы збіральніцтва і калекцыяніравання ў старажытным свеце і сярэднявеччы.
3. Зборы старажытнага свету.

Літаратура:

- Грицкевич В.П., Гужаловский А. А. История музеев мира. Мн., 2003. С. 20–49.
- Основы музееведения: учебное пособие / под ред. Э.А.Шулепова. – М., 2005.
- Поршнева В.П. Музеи и музеи: учеб.-метод. пособие. СПб., 1997.
- Российская музейная энциклопедия: в 2 кн. – М., 2001.
- Старикова Ю. А. Музееведение: конспект лекций. М., 2006.
- Шляхтина Л.М. Основы музейного дела: учеб. пособие. СПб., 2000.
- Юренина Т.Ю.Музей в мировой культуре. М., 2003.

Тэма 3. Калекцыяніраванне і фарміраванне музеяў у эпоху Адраджэння.

1. Перадумовы калекцыяніравання і музейнай дзейнасці ў эпоху Адраджэння.
2. Месца калекцыяніравання ў стварэнні першых музеяў.
3. Збіральнікі ў Італіі. Калекцыянеры і мецэнаты.
4. Прыродазнаўчы накірунак калекцыяніравання.
5. Узнікненне першых музеяў і ўстаноў музейнага тыпу: кунсткамеры, кабінеты, галерэі і інш.
6. Зараджэнне буйнейшых музеяў свету ў перыяд Адраджэння (музеі Ватыкана, Дрэздена, Галерея Уффіцы і др.)

Літаратура:

- Грицкевич В. П., Гужаловский А. А. История музеев мира. Мн., 2003. С. 50–76.
- Основы музееведения: учебное пособие / под ред. Э.А.Шулепова. М., 2005. С.108-146.
- Поршнева В. П. Музеи и музеи: учеб.-метод.е пособие. СПб., 1997.
- Российская музейная энциклопедия: в 2 кн. – М., 2001.

- Старикова Ю. А. Музееведение: конспект лекций. М., 2006.
- Шляхтина Л. М., Фокин С. В. Основы музейного дела: учеб. пособие. СПб., 2000.
- Юренева Т. Ю. Музей в мировой культуре. М., 2003.

Тэма 4. Развіццё музея ў эпоху Асветы.

1. Уплыў ідэялогіі Асветы на развіццё музейнай справы.
2. Развіццё прыватнага калекцыяніравання і адкрыццё музеяў для публікі ў краінах Еўропы ў канцы XVII - пачатку XVIII стст.
3. Адкрыццё Брытанскага музея.
4. Асветніцкі накірунак музеяў і прыватных калекцый.

Літаратура:

- 100 великих музеев мира / сост. Н.А.Ионина. М., 1999.
- 500 шедевров / ред. Н.А. Борисовская и И.С.Горди. М., 1997.
- Грицкевич В.П., Гужаловский А.А. История музеев мира. Мн., 2003. С. 77–122. .
- Лысикова, О.В. Музеи мира: учеб. Пособие. М., 2002.
- Основы музееведения: учебное пособие/ под ред. Э.А.Шулепова. М., 2005. С.108-146.
- Поршнева В.П. Музеи и музеи: учеб.-метод. пособие.СПб., 1997.
- Российская музейная энциклопедия: в 2 кн. – М., 2001.
- Старикова Ю.А. Музееведение: конспект лекций. М., 2006.
- Юренева Т.Ю.Музей в мировой культуре. М., 2003.

Тэма 5. “Уплывовыя” музеі свету. Гісторыя, калекцыі, дзейнасць.

1. Луўр. Гісторыя будаўніцтва палаца і ўзбагачэння фондаў музея. Адзелы музея і асаблівасці калекцый. Сучасны Луўр.

2. Эрмітаж. Фармаванне падмурку калекцый будучага музея. Адкрыццё Эрмітажа як публічнай установы. Склад і ўзбагачэнне калекцый. Асаблівасці збораў. Эрмітаж і публіка.
3. Нацыянальная галерэя ў Лондане. Склад і асаблівасці збору заходнееўрапейскага мастацтва. Сруктура і шэдэўры стацыянарнай экспазіцыі.
4. Нацыянальны музей жывапісу і скульптуры Прадо. Гісторыя музея. Асаблівасці калекцый. Раздзелы стацыянарнай экспазіцыі.
5. Метраполітэн-музей. Гісторыя музея, структура яго фондавага збору, асноўныя раздзелы экспазіцыі і змест культурна-адукацыйнай дзейнасці.
6. Дрэздэнская галерэя. Гісторыя будынку, фармавання фондавых калекцый і праектавання экспазіцыйнай прасторы.
7. Венгерскі нацыянальны музей. Гісторыя стварэння. Асаблівасці фондавага збору і дзейнасці.
8. Бруклінскі дзіцячы музей.
9. Музеі пад адкрытым небам (скансэны).

Літаратура:

- 100 великих музеев мира / сост. Н.А.Ионина. М., 1999.
- 500 шедевров / ред. Н.А. Борисовская и И.С.Горди. М., 1997.
- Грицкевич В.П., Гужаловский А. А. История музеев мира. Мн., 2003. С. 122–197.
- Лысикова О.В. Музеи мира: учеб. пособие. М., 2002.
- Основы музееведения: учебное пособие/ под ред. Э.А. Шулепова. М., 2005. С. 108-146.
- Поршнев В.П. Музы и музеи: учеб.-метод. Пособие. СПб., 1997.
- Российская музейная энциклопедия: в 2 кн. – М., 2001.
- Старикова Ю.А. Музееведение: конспект лекций. М., 2006.
- Хадсон К. Влиятельные музеи; пер.с англ. Новосибирск, 2001.
- Шляхтина Л.М., Фокин С. В. Основы музейного дела: учеб. пособие. СПб., 2000.
- Юренева Т.Ю. Музей в мировой культуре. М., 2003.

Тэма 6. Станаўленне айчыннай музейнай справы ў XIII – другой пал. XVIII стст.

1. Прыватныя зборы на беларускіх землях эпохі сярэднявечча.
2. Прыватныя зборы Беларусі эпохі Адраджэння.
3. Прыватныя зборы Беларусі эпохі Асветы.
4. Музей Полацкай езуіцкай калегіі – першы беларускі музей. Яго роля ў гісторыі музейнай справы.

Літаратура:

- Гужалоўскі А.А. Нараджэнне беларускага музея. Мн., 2001.
- Гужалоўскі А. А. Гісторыя музейнай справы Беларусі. Мн., 2012.
- Грицкевич В.П. История музейного дела до конца XVIII века. СПб., 2001.
- Фролов А.И. Основатели российских музеев. М., 1991.
- Чижова Л.В. Из истории художественных музеев России. М., 1991.
- Юренева Т.Ю. Музей в мировой культуре. М., 2003.

Тэма 7. Музейная справа Беларусі ў другой палове XVIII – першай палове XIX стст.

1. Музеі пры беларускіх вучэбных установах у канцы XVIII – першай пал. XIX стст.
2. Першы праект расійскага нацыянальнага музея Т. Зана.
3. Прыватныя зборы першай паловы XIX ст., іх роля ў захаванні нацыянальнай культурнай спадчыны.
4. Рэалізацыя першых выставачных праектаў у беларускіх губернях.

Літаратура:

- Гужалоўскі А.А. Нараджэнне беларускага музея. Мн., 2001.
- Гужалоўскі А. А. Гісторыя музейнай справы Беларусі. Мн., 2012.
- Каспаринская С.А. Музеи России и влияние государственной политики на их развитие (XVIII-нач. XXв.) // Музей и власть. – М., 1991.

- Очерки истории музейного дела в России. Т. 1-7. – М., 1957-1971.
- Российская музейная энциклопедия: в 2 кн. – М., 2001
- Фролов А.И. Основатели российских музеев. М., 1991.
- Юренева Т.Ю. Музей в мировой культуре. М., 2003.

Тэма 8. Музейная справа ў Беларусі сярэзіны XIX – пачатку XX стст.

1. Віленскі музей старажытнасцяў.
2. Музеі статыстычных камітэтаў беларускіх губерняў.
3. Музеі навуковых таварыстваў і іх дзейнасць па вывучэнні беларускіх земляў.
4. Музеі царкоўна-археалагічных камітэтаў.
5. Педагагічныя музеі.

Літаратура:

- Гужалоўскі А.А. Нараджэнне беларускага музея. Мн., 2001.
- Гужалоўскі А. А. Гісторыя музейнай справы Беларусі. Мн., 2012.
- Каспаринская С.А. Музеи России и влияние государственной политики на их развитие (XVIII – нач. XXв.) // Музей и власть. – М., 1991.
- Очерки истории музейного дела в России. – Т. 1-7. – М., 1957-1971.

Тэма 9. Беларускія калекцыянеры другой паловы XIX – пачатку XX стст.

1. Змены складу калекцыянераў і іх прыярытэтаў у другой палове XIX – пачатку XX стст.

2. Уплыў прыватнага калекцыяніравання і мецэнатскай дзейнасці на развіццё музеяў.
3. Асобы беларускіх калекцыянераў і характар іх збораў.

Літаратура:

- Гужалоўскі А.А. Нараджэнне беларускага музея. Мн., 2001.
- Гужалоўскі А. А. Гісторыя музейнай справы Беларусі. Мн., 2012.
- Каспаринская С.А. Музеи России и влияние государственной политики на их развитие (XVIII – начало XX в.) // Музей и власть. – М., 1991.
- Овсянникова, С.А. Частное собирательство в России XVIII – первая половина XX в. // Очерки истории музейного дела в России. – М., 1961. – Вып.3.
- Очерки истории музейного дела в России. Т. 1-7. – М., 1957-1971.
- Российская музейная энциклопедия: в 2 кн. – М., 2001.
- Фролов А.И. Основатели российских музеев. М., 1991.

Тэма 10. Музейная справа ў БССР.

1. Фармаванне музейнай сеткі БССР у 1920-я гг. Беларускі дзяржаўны музей (БДМ).
2. Музеі Заходняй Беларусі ў 1920–1930-я гг.
3. Узнаўленне музейнай сеткі рэспублікі ў першае пасляваеннае дзесяцігоддзе.
4. Асаблівасці развіцця музейнай справы ў перыяд «адлігі» (сяр. 1950-х – канец 1960-х гг.).
5. Музейная справа перыяду «развітага сацыялізму» (1970-я – сер. 1980-х гг.).

Літаратура:

- Гужалоўскі А.А. Музеі Беларусі. 1918–1941. Мн., 2002.

- Гужалоўскі А. А. Музеі Беларусі. 1941–1991. Мн., 2004.
- Гужалоўскі А. А. Гісторыя музейнай справы Беларусі. Мн., 2012.
- Разгон, А.М. Предварительный музейный съезд – итоги развития музейного дела в России // Музей и власть. Ч. 2. – М., 1991.
- Юренева, Т.Ю. Музей в мировой культуре. М., 2003.

Тэма 11. Музейная справа Беларусі на сучасным этапе.

1. Змяненне сацыяльнага статуса музея напачатку 1990-х гг.
2. Новыя тэхналогіі ў музейнай дзейнасці.
3. Музеі новага тыпу, іх дзейнасць.
4. Праблемы захаванасці і бяспецы прыроднай і культурнай спадчыны.
5. Перспектывы развіцця музейнай справы ў Беларусі.

Літаратура:

- Музеі Беларусі. Беларус. энцыкл. імя П. Броўкі. Мн., 2008.
- Гужалоўскі А. А. Гісторыя музейнай справы Беларусі. Мн., 2012. С. 273–300.
- Музеі Беларусі: Праблемы. Перспектывы. Інавацыі: Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць / уклад., пер. з рускай мовы, агул. рэд. І. Б. Лапцёнак. Мн., 2012.
- Юренева Т.Ю. Музей в мировой культуре. М., 2003.

Тэма 12. Музейная сетка Рэспублікі Беларусь.

1. Комплексныя музеі сістэмы Міністэрства культуры.
2. Музеі гістарычнага профілю сістэмы Міністэрства культуры.
3. Мастацкія і літаратурныя музеі сістэмы Міністэрства культуры.
4. Музеі-запаведнікі.
5. Нацыянальныя музеі.

6. Ведамасныя музеі, тэматыка збораў і накірункі дзейнасці.
7. Месца прыватных музеяў у музейнай сетцы краіны.

Літаратура:

- Музеі Беларусі. Беларус. энцыкл. імя П. Броўкі. Мн., 2008.
- Гужалоўскі А. А. Гісторыя музейнай справы Беларусі. Мн., 2012. С. 273–300.
- Музеі Беларусі: Праблемы. Перспектывы. Інавацыі: Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць / уклад., пер. З рускай мовы, агул. Рэд. І. Б. Лапцёнак. Мн., 2012.
- Никишин, Н.А. Развитие культуры и музеи-заповедники // Музееведение. На пути к музею XXI века. Музеи-заповедники. – М., 1991.

